ανεργίας που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους της τελευταίας απασχολήσεως, ενώ δεν βρίσκονται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του κράτους αυτού, παρέχει στους εν λόγω εργαζομένους δικαιώματα τα οποία δεν θα είχαν διαφορετικά και τα οποία επομένως συμβάλλουν στην επίτευξη της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 51 της Συνθήκης.

Εξαρτώντας από προϋποθέσεις, με τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του προαναφερθέντος κανονισμού, τις διευκολύνσεις που παρέχει στους ανέργους οι οποίοι αναζητούν εργασία, ο κοινοτικός νομοθέτης κάνει ορθή χρήση της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει όσον αφορά την εφαρμογή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
στην υπόθεση C-62/91 *

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. *Νομικό πλαίσιο*

1. Κατά το άρθρο 67, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί της εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6),

« 1. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου εξαρτά την κτήση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών από την συμπλήρωση περιόδων ασφαλίσεως, λαμβάνει υπόψη, κατά το μέτρο που απαιτείται, τις περιόδους ασφαλίσεως ή απασχολήσεως που πραγματοποιήθηκαν υπό την ιδιότητα μισθωτού υπό τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, ως να επρόκειτο για περιόδους ασφαλίσεως που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζει ο φορέας αυτός, υπό τον όρο πάντως ότι οι περίοδοι απασχολήσεως θα είχαν θεωρηθεί ως περίοδοι ασφαλίσεως αν είχαν πραγματοποιηθεί υπό τη νομοθεσία αυτή.

2. Ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου εξαρτά την κτήση, τη διατήρηση ή την ανάκτηση του δικαιώματος παροχών από την πραγματοποίηση περιόδων απασχολήσεως, λαμβάνει υπόψη, κατά το μέτρο που απαιτείται, τις περιόδους ασφαλίσεως ή απασχολήσεως που πραγματοποιήθηκαν υπό την ιδιότητα μισθωτού υπό τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, ως να επρόκειτο για περιόδους ασφαλίσεως που πραγματοποιήθηκαν υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζεται από τον φορέα αυτόν.

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

3. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 71, παράγραφος 1, σημεία α, ii, και β, ii, η εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 τελεί υπό τον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος έχει πραγματοποιήσει τελευταία:

— στην περίπτωση της παραγράφου 1, περιόδους ασφαλίσεως,

— στην περίπτωση της παραγράφου 2, περιόδους απασχολήσεως,

κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας δυνάμει της οποίας ζητούνται οι παροχές.»

Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού,

«1. Ο μισθωτός ή μη μισθωτός σε πλήρη ανεργία, ο οποίος πληροί τους όρους που απαιτούνται από τη νομοθεσία κράτους μέλους για να έχει δικαίωμα παροχών και ο οποίος μεταβαίνει σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη για να αναζητήσει εργασία, διατηρεί το δικαίωμα των παροχών αυτών υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις και με τους εξής περιορισμούς:

α) προ της αναχωρήσεώς του, πρέπει να έχει εγγραφεί ως αιτών εργασία και να έχει παραμείνει στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του αρμοδίου κράτους επί τέσσερις τουλάχιστον εβδομάδες μετά την έναρξη της ανεργίας. Οι αρμόδιες υπηρεσίες ή φορείς δύνανται, πάντως, να επιτρέψουν την αναχώρησή του προ της λήξεως της προθεσμίας αυτής·

β) πρέπει να εγγραφεί ως αιτών εργασία στις υπηρεσίες απασχολήσεως καθενός των κρατών μελών στα οποία μεταβαίνει και να υποβάλλεται στον έλεγχο που είναι οργανωμένος εκεί. Ο όρος αυτός θεωρείται ότι εκπληρώθηκε για την προ της εγγραφής περίοδο, αν ο ενδιαφερόμενος εγγραφεί εντός επτά ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του κράτους, από το οποίο αναχώρησε. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή τους αρμοδίους φορείς·

γ) το δικαίωμα παροχών διατηρείται επί χρονικό διάστημα τριών μηνών κατ' ανώτατο όριο, από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έπαυσε να είναι στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του κράτους από το οποίο αναχώρησε, χωρίς η συνολική διάρκεια χορηγήσεως των παροχών να δύναται να υπερβεί το χρονικό διάστημα για το οποίο έχει δικαίωμα παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους αυτού. Στην περίπτωση του εποχιακά εργαζομένου, η διάρκεια αυτή περιορίζεται επιπλέον στο χρονικό διάστημα που απομένει μέχρι το τέλος της εποχής για την οποία έχει προσληφθεί.»

2. Σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο α, του Social Security Act 1975 για να δικαιούται επίδομα ανεργίας το άτομο πρέπει να πληροί τις αφορώσες τις εισφορές προϋποθέσεις του σημείου 1 του παραρτήματος 3 του εν λόγω νόμου. Η πρώτη προϋπόθεση διατυπώνεται στο σημείο 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος αυτού και είναι η ακόλουθη:

«α) ο αιτών πρέπει να έχει καταβάλει εισφορές στην κατάλληλη κατηγορία για ένα από τα δύο τελευταία ολόκληρα έτη

πριν από την έναρξη του έτους για το οποίο ζητείται το επίδομα, οι δε εισφορές αυτές πρέπει να έχουν καταβληθεί πριν από τη σχετική περίοδο».

Η κατάλληλη κατηγορία εισφορών για το επίδομα ανεργίας είναι η κατηγορία 1 (άρθρο 13, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου).

2. *Η διαφορά στην κύρια δίκη*

Ο Gray είναι Βρετανός υπήκοος, έγγαμος και πατέρας τριών τέκνων.

Αφού εργάστηκε στην Αγγλία, μετέβη με τη σύζυγό του στη νήσο Γκραν Κανάρια (Ισπανία) το 1971 όπου και εγκαταστάθηκε ενώ δύο από τα τέκνα του παρέμειναν στην Αγγλία όπου φοιτούσαν στο σχολείο. Επισκέπτονταν πάντως τους γονείς τους σε όλες σχεδόν τις σχολικές διακοπές, ενώ σχεδόν κάθε χρόνο ο Gray περνούσε ένα μήνα στην Αγγλία και έμενε σε φίλους.

Στην Γκραν Κανάρια ο Gray εργαζόταν ως διευθυντής του εστιατορίου που είχε αγοράσει η σύζυγός του. Κατέβαλλε δε εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία μέχρι τις 11 Ιανουαρίου 1990 οπότε η σύζυγός του πώλησε το εστιατόριο.

Στις 26 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους ο Gray επέστρεψε στην Αγγλία αφού προηγουμένως βοήθησε αφιλοκερδώς τον νέο κύριο του εστιατορίου να εγκατασταθεί. Κατά την περίοδο από 11 Ιανουαρίου μέχρι 26 Φεβρουαρίου 1990 ο Gray δεν δήλωσε άνεργος στις ισπανικές αρχές και δεν ζήτησε επίδομα στην Ισπανία δεδομένου ότι σχεδίαζε να επιστρέψει στην Αγγλία το ταχύτερο δυνατό.

Όταν επέστρεψε στην Αγγλία ζήτησε επίδομα ανεργίας στις 28 Φεβρουαρίου 1990, το αίτημά του όμως δεν έγινε δεκτό κατ' εφαρμογή του άρθρου 67, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71 με την αιτιολογία ότι δεν είχε συμπληρώσει την τελευταία περίοδο ασφαλίσεως στην Αγγλία και επομένως δεν μπορούσε να επικαλεστεί τις εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως που είχε καταβάλει στην Ισπανία. Δεν μπορούσε εξάλλου να επικαλεστεί ούτε το άρθρο 69, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, δεδομένου ότι πριν αποχωρήσει από την Ισπανία δεν είχε εγγραφεί ως αιτών εργασία στις υπηρεσίες απασχολήσεως της χώρας αυτής και δεν παρέμεινε στη διάθεσή τους επί τέσσερις εβδομάδες.

Ήδη ο Gray εργάζεται σε σταθμό καυσίμων με μειωμένο ωράριο.

Το Social Security Appeal Tribunal στο οποίο προσέφυγε ο Gray κατά του Adjudication Officer έκρινε ομόφωνα ότι ο Gray δεν εμπίπτει στο άρθρο 71, σημείο β, ii, του κανονισμού 1408/71. Το εν λόγω δικαστήριο έλαβε υπόψη μεταξύ άλλων τα ακόλουθα περιστατικά: ο Gray δεν διατήρησε κατοικία στο Ηνωμένο Βασίλειο· η σύζυγός του ζούσε μαζί του στην Ισπανία, ενώ τα τέκνα βρίσκονταν στην Αγλλία. Η εργασία του Gray στην Ισπανία ήταν «σταθερή» (βλ. απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 1977, 76/76, Di Paolo, ECR. 1977, σ. 315)· η επιχείρηση μέσω της οποίας κέρδιζαν τα προς το ζην κατά την περίοδο αυτή της ζωής τους ανήκε στη σύζυγό του· το κέντρο των ενδιαφερόντων του Gray

βρισκόταν κατά τα έτη εργασίας στην Ισπανία, στη χώρα αυτή, δεδομένου ότι εκεί κέρδιζε εξ ολοκλήρου τα προς το ζην και επί ένδεκα μήνες περίπου κάθε χρόνο εκεί περνούσε και τον ελεύθερο χρόνο του.

Κατά το αιτούν δικαστήριο το γεγονός ότι διατήρησε την κατοικία του στην Αγγλία λίγο ενδιαφέρει δεδομένου ότι το αποφασιστικό κριτήριο είναι η συνήθης κατοικία. Η σταθερή απασχόληση δημιουργεί τεκμήριο κατοικίας στον ίδιο τόπο (απόφαση στην υπόθεση Di Paolo, όπ.π.), κριτήριο το οποίο ο Gray δεν μπόρεσε να ανατρέψει. Εξ ου και η μη εφαρμογή του προαναφερθέντος άρθρου 171.

Στη συνέχεια η πλειοψηφία των μελών του Social Security Appeal Tribunal (στο εξής: πλειοψηφία) παρατηρεί ότι οι διατάξεις του κανονισμού 1408/71 που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΟΚ «πρέπει να εξασφαλίζουν στους εργαζομένους οι οποίοι διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας τα κεκτημένα δικαιώματα και πλεονεκτήματα χωρίς να δύνανται να προκαλέσουν αδικαιολόγητες σωρεύσεις» (από το προοίμιο του κανονισμού 1408/71). Ο όρος «εργαζόμενοι» όμως του άρθρου 51 περιλαμβάνει αναμφισβήτητα, κατά την πλειοψηφία, και τα πρόσωπα που δεν εργάζονται μεν σε μια δεδομένη στιγμή, έχουν όμως ηλικία προς εργασία και αναζητούν εργασία.

Κατά την άποψη της πλειοψηφίας, ο όρος που θέτει το άρθρο 67, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71, ότι δηλαδή η τελευταία περίοδος ασφαλίσεως πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί στη χώρα όπου ζητούνται οι παροχές και ο όρος του άρθρου 69, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, δηλαδή της εγγραφής στις υπηρεσίες απασχολήσεως, στην τελευταία χώρα απασχολήσεως, επί τέσσερις εβδομάδες, εμποδίζουν αμφότεροι την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων που αναζητούν εργασία. Συγκεκριμένα, το πρόσωπο που παύει να εργάζεται στο εξωτερικό και δεν έχει εργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο βρίσκεται σε μειονεκτική θέση από οικονομικής σκοπιάς αν μεταβεί αμέσως στο Ηνωμένο Βασίλειο προς αναζήτηση εργασίας εφόσον οφείλει να παραμείνει στη χώρα της τελευταίας απασχολήσεως κατά το αναγκαίο διάστημα, προκειμένου να λάβει εκεί τις σχετικές παροχές, αν χρειάζεται να καταφύγει σε κρατικούς πόρους πριν αρχίσει να αμείβεται.

Ο πρόεδρος του αιτούντος δικαστηρίου (στο εξής: πρόεδρος) αντιθέτως φρονεί ότι το ζήτημα πρέπει να εξεταστεί κατά τον χρόνο της μετακομίσεως. Όταν ο Gray εγκατέλειψε την Ισπανία δεν είχε δικαίωμα για επιδόματα στη χώρα αυτή διότι δεν είχε τεθεί στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως. Δικαίωμα επιδομάτων δεν είχε ούτε στην Αγγλία αλλά για διαφορετικούς λόγους. Επομένως, κατ' αυτόν, δεν μπορεί να γίνει λόγος για περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας εφόσον η θέση του δεν χειροτέρευσε.

Κατά την άποψη του προέδρου, ο κανονισμός 1408/71 θεσπίζει αυτό που θεωρήθηκε ως αναγκαίο από την Επιτροπή (που το πρότεινε) και από το Συμβούλιο (που το δέχθηκε ομόφωνα) στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, για την επίτευξη της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Ο πρόεδρος προσθέτει ότι δεν τίθεται ζήτημα κύρους των σχετικών διατάξεων παρά μόνο αν αποτυγχάνουν τελείως τον στόχο της ελεύθερης κυκλοφορίας, πράγμα που ο ίδιος αμφισβητεί.

Ο πρόεδρος φρονεί ότι η έννοια «εργαζόμενος» σημαίνει καταρχάς τα πρόσωπα που

εργάζονται, ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ του εργαζομένου υπ' αυτή την έννοια και του «εργαζομένου που έχει μείνει χωρίς εργασία», όρος ο οποίος χρησιμοποιείται σε άλλο μέρος του προοιμίου («ότι... ενδείκνυται να χορηγούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα στον εργαζόμενο που έχει μείνει χωρίς εργασία οι παροχές ανεργίας που προβλέπονταν από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στην οποία υπαγόταν τελευταία»).

Ο πρόεδρος παρατηρεί επίσης ότι το γεγονός ότι το πρόσωπο που εγκαταλείπει ένα κράτος μέλος στο οποίο δεν λαμβάνει επίδομα ανεργίας δεν μπορεί να ζητήσει και να λάβει επίδομα ανεργίας με την άφιξή του σε άλλο κράτος μέλος δεν αντιβαίνει στο άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΟΚ, το οποίο προβλέπει υπέρ των προσώπων που έχουν μείνει χωρίς εργασία μόνο το δικαίωμα «να παραμένουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας» (παράγραφος 3, σημείο δ).

Ο πρόεδρος διευκρινίζει συναφώς ότι το άρθρο 67 του κανονισμού 1408/71 κατοχυρώνει το δικαίωμα για επίδομα ανεργίας των προσώπων που βρίσκονται σ' αυτή την κατάσταση, ενώ το άρθρο 69 του κανονισμού προβλέπει υπέρ των προσώπων που έρχονται σε άλλο κράτος μέλος όχι ως εργαζόμενοι αλλά ως αναζητούντες εργασία το δικαίωμα να συνεχίσουν να λαμβάνουν τα επιδόματά τους επί τρίμηνο (επιδόματα που βαρύνουν τελικώς το κράτος από το οποίο αποχώρησαν).

Κατά την άποψη του προέδρου, ο κατά το προαναφερθέν άρθρο 69 όρος της εγγραφής στις υπηρεσίες απασχολήσεως του αρμοδίου κράτους επί τέσσερις εβδομάδες υπαγορεύεται από λόγους πολιτικής. Συγκεκριμένα το πρόσωπο που επιδιώκει να εξαγάγει το επίδομα ανεργίας πρέπει να έχει καταβάλει προσπάθειες προς ανεύρεση εργασίας στο αρμόδιο κράτος επί διάστημα τεσσάρων εβδομάδων καταρχήν, αυτό δε συνάδει, κατά την άποψη του προέδρου, προς το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΟΚ το οποίο δεν καθιερώνει ρητά το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας προς αναζήτηση εργασίας. Το πρωταρχικό στοιχείο, κατά τον πρόεδρο, είναι η ελεύθερη κυκλοφορία των πράγματι εργαζομένων, ενώ τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία λαμβάνουν και αυτά επιδόματα, υπό τον όρο όμως ότι έχουν προηγουμένως κατοχυρώσει τη θέση τους κατά το δίκαιο του αρμοδίου κράτους.

Ο πρόεδρος καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αν γίνουν δεκτές οι αξιώσεις του Gray τότε εξασφαλίζεται άμεση πρόσβαση των ανέργων που έρχονται από ένα κράτος μέλος στους πόρους του κράτους αυτού, με συνέπεια την απαράδεκτη επιβάρυνσή του. Τέτοιο δικαίωμα όμως δεν συνάγεται από το άρθρο 51 της Συνθήκης.

Πάντως, λαμβάνοντας υπόψη τις αμφιβολίες που διατύπωσε η πλειοψηφία όσον αφορά το κύρος των σχετικών κοινοτικών διατάξεων, το Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis, αποφάσισε, με Διάταξη της 25ης Ιανουαρίου 1991 να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Είναι τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού ανίσχυρα καθότι παρεκκλίνουν από το άρθρο 51 της Συνθήκης που ορίζει ότι "το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, λαμβάνει ομοφώνως στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων";

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποια συνέπεια έχει αυτή η έλλειψη κύρους επί του αιτήματος του Gray;»

3. *Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου*

Η διάταξη του Social Security Appeal Tribunal, Bognor Regis, πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Φεβρουαρίου 1991.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν στις 27 Μαΐου 1991 το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τις Jill Aussant και Chiara Zilioli, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τον Nicholas Kahn, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, στις 30 Μαΐου 1991 η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπουμένη από τον Ernst Röder και τον Joachim Karl, και στις 5 Ιουνίου 1991 η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπουμένη από τον H. A. Kaya, επικουρούμενο από την Eleanor Sharpston, barrister.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Με απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 1991 το Δικαστήριο ανέθεσε την υπόθεση στο τρίτο τμήμα.

II — Γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

Η *Γερμανική Κυβέρνηση* φρονεί ότι οι επίδικες διατάξεις συμβιβάζονται με τη Συνθήκη ΕΟΚ. Κατά την άποψή της, τα άρθρα 48 και 51 της Συνθήκης αναφέρονται καταρχήν στους εργαζομένους, δηλαδή στα πρόσωπα που εργάζονται στο πλαίσιο συμβάσεως εργασίας, ενώ τα πρόσωπα που μετακινούνται προς αναζήτηση εργασίας έχουν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας που προβλέπει το άρθρο 48, παράγραφος 3, σημεία α και β, της Συνθήκης και των εκτελεστικών κανονισμών μόνο με σκοπό την ανάληψη εργασίας (βλ. σχετικώς την απόφαση της 18ης Ιουνίου 1987, 316/85, Lebon, Συλλογή 1987, σ. 2811, σκέψη 26).

Η Γερμανική Κυβέρνηση παρατηρεί σχετικώς ότι ο κανονισμός 1408/71 προβλέπει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 της Συνθήκης, ότι ο εργαζόμενος που έχει μείνει χωρίς εργασία δικαιούται επί περιορισμένο διάστημα το επίδομα ανεργίας που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους στην οποία υπαγόταν τελευταία (ένατη αιτιολογική σκέψη του άρθρου 69 του κανονισμού 1408/71). Εξάλλου, το άρθρο 67 του ίδιου κανονισμού επιτρέπει, πάντα κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 της Συνθήκης, στους εργαζομένους που έχουν ήδη εργαστεί στο κράτος μέλος στο οποίο μετέφεραν την κατοικία τους, να λάβουν επιδόματα ανεργίας βάσει των περιόδων απασχολήσεως ή εργασίας που πραγματοποίησαν στο κράτος της προηγουμένης εργασίας.

Η Γερμανική Κυβέρνηση φρονεί ότι από το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν συνάγεται η υποχρέωση της άνευ όρων χορηγήσεως του δικαιώματος για επίδομα ανεργίας στο νέο κράτος μέλος. Κατά την άποψή της, το άρθρο αυτό υποχρεώνει απλώς το Συμβούλιο να θεσπίσει, στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, τα μέτρα που είναι αναγκαία για την

καθιέρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Όσον αφορά ειδικά τη δυνατότητα των ανέργων να βρουν νέα εργασία, τα προαναφερθέντα άρθρα 67 και 69 περιέχουν, κατά την άποψη της Γερμανικής Κυβερνήσεως, τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να δοθεί η δυνατόττα στους ανέργους να ασκήσουν πραγματικά το δικαίωμά τους για ανάληψη νέας εργασίας.

Κατά την εν λόγω Κυβέρνηση, η απεριόριστη δυνατότητα των ανέργων να αξιώσουν επίδομα ανεργίας στο κράτος της νέας κατοικίας τους θα δικαιολογείτο στην ανάγκη αν υπήρχε κοινή αγορά εργασίας και αν η αρμόδια υπηρεσία απασχολήσεως είχε τη δυνατότητα να απαλλαγεί από την ευθύνη της για την καταβολή του εν λόγω επιδόματος στον ενδιαφερόμενο προτείνοτάς του εργασία σε άλλα κράτη μέλη (βλ. σχετικώς την απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 1990, C-288/88, Bronzino, Συλλογή 1990, σ. I-531, σκέψεις 13 επ.). Τέτοια αγορά όμως, καταλήγει η Γερμανική Κυβέρνηση, μπορεί μεν να αποτελεί πολιτικό στόχο, πλην όμως δεν υπάρχει ακόμα.

Η *Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* παρατηρεί, όσον αφορά ειδικότερα το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ, ότι η διάταξη αυτή επιβάλλει στο Συμβούλιο να θεσπίσει στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα «αναγκαία» μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, από τα οποία μέτρα τα δύο που προβλέπει το άρθρο αυτό δεν απαριθμούνται περιοριστικά. Κατά την άποψη της Κυβερνήσεως αυτής, αυτό επιβεβαιώνεται μεταξύ άλλων από το γαλλικό, το γερμανικό, το ιταλικό και το ολλανδικό κείμενο της διάταξης αυτής. Η ακριβής έκταση και το περιεχόμενο των αναγκαίων μέτρων δεν προκύπτουν από το ίδιο το άρθρο 51, το δε Συμβούλιο πρέπει, κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, να έχει οπωσδήποτε ορισμένη διακριτική εξουσία όσον αφορά την επιλογή των μέσων διά των οποίων θα επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει βεβαίως ότι ορισμένες ειδικές διατάξεις του κανονισμού 1408/71 ήταν ασυμβίβαστες με το άρθρο 51 της Συνθήκης. Ασυμβίβαστος με το άρθρο αυτό είναι λόγου χάρη ο περιορισμός της σωρεύσεως των παροχών που συνεπάγεται μείωση των δικαιωμάτων που έχουν οι ενδιαφερόμενοι σε ένα κράτος μέλος από την εφαρμογή και μόνο της εθνικής νομοθεσίας (βλ. αποφάσεις της 21ης Οκτωβρίου 1975, 24/75, Petroni, ECR. 1975, σ. 1149, σκέψη 21, της 6ης Μαρτίου 1979, 100/78, Rossi, ECR. 1979, σ. 831, σκέψεις 14 έως 16, και της 9ης Ιουλίου 1980, 807/90, Gravina, ECR. 1980, σ. 2205, σκέψεις 6 και 7). Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου πάντως στην υπό κρίση υπόθεση ο ενδιαφερόμενος δεν έχει δικαίωμα για επίδομα ανεργίας βάσει μόνο της εθνικής νομοθεσίας, το δε ερώτημα που ανακύπτει είναι το αν μπορεί λυσιτελώς να υποστηρίξει ότι οι ρητές διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας που δεν του επιτρέπουν να λάβει επίδομα ανεργίας στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι ασυμβίβαστες προς το άρθρο 51.

Όπως όμως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 13ης Ιουλίου 1976, 19/76, Triches, ECR. 1976, σ. 1243), τα μέτρα που λαμβάνει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 51 δεν μπορούν μεν να έχουν ως αποτέλεσμα το να αφαιρέσουν από τον διακινούμενο εργαζόμενο δικαίωμα το οποίο έχει αποκτήσει βάσει μόνης της νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου εργάστηκε, πλην όμως καμιά από τις προαναφερθείσες διατάξεις της Συνθήκης (άρθρα 3, 48, 51 και 117) δεν περιορίζει την ελευθερία που αναγνωρίζει στο Συμβούλιο το άρθρο 51 να επιλέξει προς τούτο κάθε μέτρο εφαρμογής αντικειμενικά δικαιολογούμενο, ακόμη και αν οι θεσπιζόμενες διατάξεις δεν εξαλείφουν κάθε κίνδυνο άνισης μεταχείρισης των εργαζομένων, οφειλόμενο στις διαφορές των σχετικών εθνικών συστημάτων.

Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου το περιθώριο ελευθερίας που έχει το Συμβούλιο ως προς την επιλογή των μέσων που θα χρησιμοποιηθούν είναι αρκετά ευρύ ώστε να μη τίθεται θέμα ασυμβίβαστου μεταξύ των επιδίκων άρθρων του κανονισμού 1408/71 και του άρθρου 51 της Συνθήκης ακόμη και αν το σύστημα που επιλέγεται δεν εξαλείφει κάθε κίνδυνο άνισης μεταχείρισης των εργαζομένων.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί σχετικώς ότι οι κανονισμοί που έχουν εκδοθεί σε εκτέλεση του άρθρου 51 «δεν θεσπίζουν κοινό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως, αλλά αφήνουν να υπάρχουν διαφορετικά συστήματα που γεννούν διαφορετικές αξιώσεις έναντι διαφορετικών φορέων, έναντι των οποίων ο δικαιούχος έχει άμεσα δικαιώματα είτε μόνο από το εσωτερικό δίκαιο είτε από το εσωτερικό δίκαιο συμπληρούμενο εν ανάγκη από το κοινοτικό» (βλ. απόφαση στην υπόθεση Rossi, 100/78, όπ.π., σκέψη 13), και ότι το άρθρο 51 «προβλέπει τον συντονισμό και όχι την εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών. Το άρθρο 51 δεν θίγει δηλαδή τις διαφορές μεταξύ των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως των κρατών μελών και κατά συνέπεια μεταξύ των δικαιωμάτων των προσώπων που εργάζονται σ' αυτά. Το άρθρο 51 της Συνθήκης δηλαδή δεν θίγει τις ουσιαστικές και τυπικές διαφορές μεταξύ των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως των επιμέρους κρατών μελών και επομένως μεταξύ των δικαιωμάτων των προσώπων που εργάζονται σ' αυτά» (απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1986, 41/84, Pinna, Συλλογή 1986, σ. 1, σκέψη 20). Ο μοναδικός στόχος του κανονισμού 1408/71 είναι να συντονίσει τα εθνικά νομικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως (βλ. απόφαση της 12ης Ιουλίου 1979, 266/78, Brunori, Συλλογή 1979, σ. 2705, σκέψη 6).

Κατά την άποψη της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου όμως, τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 αντιπροσωπεύουν πολιτική επιλογή του νομοθέτη που συνίσταται στο να επιβαρύνεται με την καταβολή του επιδόματος ανεργίας κυρίως το κράτος μέλος στο οποίο το άτομο κατέβαλε τις τελευταίες εισφορές και στο να ενθαρρύνονται οι άνεργοι να αναζητούν πρώτα εργασία στο κράτος μέλος στο οποίο εργάστηκαν πλέον προσφάτως.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι χρήσιμο είναι να διευκρινιστούν οι στόχοι που επιδιώκουν οι επίδικες διατάξεις. Ενώ το άρθρο 67 προστατεύει τη θέση των εργαζομένων που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να αναλάβουν εργασία, το άρθρο 69 αφορά τους αναζητούντες εργασία τους οποίους και κατοχυρώνει οικονομικά εφόσον διάστημα αναζητούν εργασία σε άλλο κράτος μέλος, αρκεί να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί συναφώς ότι το Δικαστήριο έκρινε πρόσφατα ότι, στην περίπτωση των αναζητούντων εργασία, που διαφέρει από την περίπτωση των εργαζομένων, οι εύλογοι περιορισμοί δεν είναι ασυμβίβαστοι με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων (απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-292/89, Antonissen, Συλλογή 1991, σ. I-745).

Όσον αφορά ειδικότερα το άρθρο 67 του κανονισμού 1408/71, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί ότι, εφόσον βάσει της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου η πραγματοποίηση περιόδων ασφαλίσεως αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση επιδόματος ανεργίας, ο Adjudication Officer ήταν υποχρεωμένος να λάβει υπόψη το άρθρο 67. Ο Gray όμως δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 67, παράγραφος 3, για να λάβει επίδομα ανεργίας βάσει της διατάξεως αυτής, αφού οι τελευταίες περίοδοι ασφαλίσεώς του συμπληρώθηκαν στην Ισπανία η δε αίτηση υποβλήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι το άρθρο 67, παράγραφος 3, εξαρτώντας την εφαρμογή των κανόνων περί συνυπολογισμού από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος «έχει πραγματοποιήσει τελευταία» περιόδους ασφαλίσεως ή απασχολήσεως κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας δυνάμει της οποίας ζητείται το επίδομα, προβλέπει όρο που είναι τελείως εύλογος. Κατά την άποψή της ο όρος αυτός αντιπροσωπεύει τον οικονομικό σύνδεσμο τον οποίο έχει αναπτύξει υπό κανονικές συνθήκες ο ενδιαφερόμενος με το κράτος μέλος στο οποίο επιθυμεί να ζητήσει το επίδομα ανεργίας. Δεδομένου ότι ο κανονισμός 1408/71 μάλλον συντονίζει παρά εναρμονίζει τις εθνικές διατάξεις περί κοινωνικής ασφαλίσεως, το άρθρο 67, παράγραφος 3, συμβιβάζεται, κατά την άποψη της εν λόγω Κυβερνήσεως, απόλυτα με το άρθρο 51 της Συνθήκης.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί εξάλλου ότι, στην απόφαση της 16ης Μαΐου 1991 στην υπόθεση C-272/90, Van Noorden (Συλλογή 1991, σ. I-2543), το Δικαστήριο ασχολήθηκε με το ζήτημα αν το άρθρο 67 (μεταξύ άλλων) έχει την έννοια ότι επιτρέπει στα κράτη μέλη να μη χορηγούν επίδομα ανεργίας σε κοινοτικό υπήκοο για περίοδο μεγαλύτερη των τριών μηνών που ορίζει το άρθρο 69, παράγραφος 1, σημείο γ, του κανονισμού, οσάκις ο ενδιαφερόμενος δεν «πραγματοποίησε τελευταία» περίοδο απασχολήσεως ή ασφαλίσεως στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, πράγμα που αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 67. Το Δικαστήριο έκρινε ότι στην περίπτωση αυτή ο ενδιαφερόμενος δεν δικαιούται επίδομα ανεργίας δυνάμει του άρθρου 69 και απέρριψε το επιχείρημα ότι το άρθρο 67 δεν συμβιβάζεται με τα άρθρα 7 και 58 έως 66 της Συνθήκης.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί ότι στην υπό κρίση υπόθεση το γεγονός ότι, αντίθετα με την υπόθεση Van Noorden, ο ενδιαφερόμενος υπαγόταν αρχικά στην περί κοινωνικής ασφαλίσεως νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου πριν εγκαταλείψει τη χώρα αυτή δεν δικαιολογεί την επιλογή διαφορετικής λύσεως.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι, κατά τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 67, είναι σαφές ότι ο Gray δεν πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να λάβει το επίδομα ανεργίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, η δε τελολογική ερμηνεία της διατάξεως αυτής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το Συμβούλιο θέλησε να θέσει ως κανόνα ότι το πρόσωπο πρέπει να έχει οικονομικό δεσμό με το κράτος μέλος στο οποίο ζητεί το επίδομα, για να μπορέσει να ζητήσει από το κράτος αυτό να λάβει υπόψη περιόδους απασχολήσεως ή ασφαλίσεως που συμπλήρωσε σε άλλα κράτη μέλη. Κατά την άποψή της, το Δικαστήριο δέχθηκε χωρίς συζήτηση, με την απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 1977, Di Paolo, όπ.π., σκέψη 9, την προϋπόθεση του άρθρου 67, παράγραφος 3.

Εξάλλου, από την ίδια διάταξη προκύπτει, κατά την άποψη της εν λόγω Κυβερνήσεως, ότι οι εξαιρετικές περιπτώσεις αντιμετωπίζονται βάσει του άρθρου 71, παράγραφος 1, σημείο α, ii, και σημείο β, ii, του ίδιου κανονισμού.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προσθέτει ότι το άρθρο 67, παράγραφος 3, δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να εφαρμόζει το υπάρχον status quo της εθνικής νομοθεσίας σε κάθε άνεργο ανεξαρτήτως του κράτους μέλους καταγωγής, πράγμα που συνάδει προς την αρχή την οποία δέχθηκε το Δικαστήριο με την απόφαση της 12ης Ιουνίου 1986, 302/84, Ten Holder (Συλλογή 1986, σ. 1821), ότι δηλαδή η

καταβολή των παροχών βαρύνει το αρμόδιο κράτος μέλος και όχι το κράτος μέλος της κατοικίας. Η εξαίρεση από την αρχή αυτή που ισχύει εν προκειμένω συνίσταται στην περίπτωση όπου ο οικονομικός δεσμός με το κράτος μέλος της κατοικίας είναι τέτοιος ώστε ενδείκνυται να αξιώσουμε από το κράτος αυτό να αναλάβει την καταβολή των επιδομάτων (βλ. άρθρο 71 του κανονισμού 1408/71).

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί επίσης ότι αν έχει συμπληρωθεί περίοδος απασχολήσεως, έστω και πολύ μικρή (για την οποία καταβλήθηκαν εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικής Ασφαλίσεως του Ηνωμένου Βασιλείου), η χώρα αυτή οφείλει να καταβάλει βάσει του άρθρου 67, παράγραφοι 1 και 3, επίδομα ανεργίας επί μεταγενέστερη περίοδο ανεργίας, καίτοι δεν έχει καταβληθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο καμιά εισφορά της κατηγορίας Ι για το ένα ή το άλλο οικονομικό έτος το οποίο αφορά το σχετικό αίτημα.

Όσον αφορά ειδικότερα το άρθρο 69 του κανονισμού 1408/71, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί ότι η διάταξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα ότι δεν επιτρέπει στον Gray να λάβει επιδόματα διότι δεν είχε εγγραφεί ως αναζητών εργασία στην Ισπανία κατά το διάστημα από τότε που έπαυσε να εργάζεται λόγω της πωλήσεως του εστιατορίου μέχρι της επιστροφής του στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί, πρώτον, ότι κλειδί του συστήματος που θεσπίζει το άρθρο αυτό αποτελεί η εγγραφή στις αρμόδιες αρχές η οποία και τους επιτρέπει να ασκήσουν τον κατάλληλο έλεγχο.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρεί εν συνεχεία ότι το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση της 19ης Ιουνίου 1980, 41/79, 121/79 και 796/79, Testa, ECR. 1980, σ. 1979), σχετικά με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71, ότι το άρθρο 51, «δεν απαγορεύει στον κοινοτικό νομοθέτη να εξαρτήσει από προϋποθέσεις τις διευκολύνσεις που παραχωρεί με σκοπό την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ούτε να καθορίσει τα όριά τους», ιδίως οσάκις οι διατάξεις εντάσσονται σε «ειδική ρύθμιση που χορηγεί στους εργαζομένους δικαιώματα τα οποία δεν θα είχαν διαφορετικά».

Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η προϋπόθεση της εγγραφής που προβλέπει το άρθρο 69, παράγραφος 1, εντάσσεται σε τέτοια ειδική ρύθμιση και είναι εύλογη και σύμμετρη ώστε να συμβιβάζεται με το άρθρο 51 της Συνθήκης.

Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, τέλος, το άρθρο 51 με τη γενικότατη διατύπωσή του δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως επιβάλλον στο Συμβούλιο την υποχρέωση να θεσπίζει νομοθεσία που θα υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως το οποίο θα ευνοούσε όλους τους διακινούμενους εργαζόμενους, χωρίς προθεσμίες και χωρίς προϋποθέσεις όπως η προϋπόθεση της εγγραφής, η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να ασκήσουν πραγματικό έλεγχο της ορθής χρησιμοποιήσεως των δημοσίων πόρων.

Κατόπιν αυτών των παρατηρήσεων, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θεωρεί αναγκαίο να υποβάλει παρατηρήσεις επί του δευτέρου ερωτήματος.

Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προτείνει δηλαδή να κρίνει το Δικαστήριο ότι από την εξέταση του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΟΚ

δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θίξουν το κύρος των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71.

Το *Συμβούλιο* παρατηρεί ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν κατοχυρώνει ως αυτοτελές δικαίωμα την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων που αναζητούν εργασία διότι η αναζήτηση αυτή αποτελεί απλώς το αναγκαίο μέσο για την πραγματοποίηση και τη συμπλήρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Κατά το Συμβούλιο, αυτό προκύπτει σαφώς μεταξύ άλλων από το γεγονός ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων κατά την έννοια του άρθρου 48 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν υπόκειται σε κανένα περιορισμό, ενώ το δικαίωμα διαμονής σε κάποιο κράτος μέλος προς τον σκοπό αναζητήσεως εργασίας (πολύ περισσότερο το δικαίωμα υπαγωγής στα μέτρα κοινωνικής ασφαλίσεως) μπορεί να περιοριστεί χρονικά. Η εθνική νομοθεσία λόγου χάρη που περιορίζει τη διάρκεια του δικαιώματος διαμονής ενός κοινοτικού υπηκόου που αναζητεί εργασία σε κάποιο κράτος μέλος δεν αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο υπό τον όρο ότι η τασσομένη προθεσμία δεν θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητα της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας (απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-292/89, Antonissen, όπ.π.).

Εξάλλου το Συμβούλιο παρατηρεί ότι ο κανονισμός 1408/71 σκοπεί τον συντονισμό και όχι την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών περί κοινωνικής ασφαλίσεως όπως προκύπτει σαφώς από τη δεύτερη, την έβδομη και την ένατη αιτιολογική σκέψη. Συγκεκριμένα, ορισμένοι βασικοί κανόνες τίθενται σε εφαρμογή μέσω του κανονισμού χωρίς όμως να τροποποιείται το περιεχόμενο της εθνικής νομοθεσίας. Ο κανονισμός προβλέπει επίσης κανόνες άρσεως των συγκρούσεων μεταξύ νομοθεσιών και προσδιορίζει τις αρμόδιες αρχές, τους αρμόδιους φορείς και τα αρμόδια κράτη μέλη. Ειδικότερα τα άρθρα 67 έως 71 του κανονισμού παρέχουν στους ανέργους ορισμένα δικαιώματα ώστε αυτοί να μη μειονεκτούν όταν μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος προς αναζήτηση εργασίας. Κατά τα άρθρα αυτά οι αναζητούντες εργασία κοινοτικοί υπήκοοι μπορούν να λάβουν παροχές ανεργίας μόλις κατοχυρωθεί η ιδιότητά τους ως ανέργων δυνάμει της νομοθεσίας του αρμοδίου κράτους.

Το Συμβούλιο παρατηρεί ότι ο ενδιαφερόμενος εν προκειμένω δεν κατοχύρωσε τη θέση του δυνάμει του ισπανικού δικαίου (η Ισπανία είναι το αρμόδιο κράτος). Κατά συνέπεια δεν μπορούσε να υπαχθεί στις ευεργετικές διατάξεις του κανονισμού που θα του έδιναν δικαίωμα επιδόματος ανεργίας στην Αγγλία και επομένως έπρεπε να στραφεί προς τις διατάξεις του εθνικού δικαίου. Όμως, παρατηρεί το Συμβούλιο, δεν μπορούσε να λάβει επίδομα ανεργίας δυνάμει των διατάξεων του εθνικού δικαίου ούτε στη Μεγάλη Κανάριο νήσο αφού δεν είχε εγγραφεί ως αναζητών εργασία και δεν είχε τεθεί στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως στην Ισπανία, ούτε στην Αγγλία βάσει παλαιοτέρων περιόδων απασχολήσεως στο κράτος αυτό.

Το Συμβούλιο προσθέτει ότι, όταν ο ενδιαφερόμενος θα υπάγεται και πάλι στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου για μεταγενέστερες περιόδους, η περίοδος ασφαλίσεως που συμπλήρωσε στην Ισπανία θα ληφθεί υπόψη σύμφωνα με τον κανονισμό,πράγμα που θα βελτιώσει τη θέση του σε σύγκριση με ό,τι θα ήταν κατ' εφαρμογή μόνο των διατάξεων του εθνικού δικαίου.

Όσον αφορά τους στόχους του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΟΚ, το Συμβούλιο παρατηρεί ότι έχει ορισμένη διακριτική εξουσία στην επιλογή των μέσων διά των οποίων θα επιτευχθεί ο στόχος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Κατά την άποψή του, για να θεωρηθεί ότι τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71

είναι ανίσχυρα πρέπει να αποδειχθεί ότι δεν συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού ή την παρεμποδίζουν (βλ. αποφάσεις της 21ης Οκτωβρίου 1975, 24/75, Petroni, όπ.π., και της 13ης Οκτωβρίου 1977, 112/76, Manzoni, ECR. 1977, σ. 1647).

Το Συμβούλιο φρονεί ότι οι δύο επίδικες διατάξεις συμβιβάζονται με τη Συνθήκη καθόσον δεν παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και δεν τους στερούν τα πλεονεκτήματα κοινωνικής ασφαλίσεως που τους εξασφαλίζει εν πάση περιπτώσει μόνη η νομοθεσία ενός κράτους μέλους. Αντιθέτως, χορηγούν στους υπηκόους των κρατών μελών δικαιώματα που δεν είχαν αυτομάτως παλαιότερα, όπως το δικαίωμα να συνυπολογιστούν υπό ορισμένες προϋποθέσεις οι περίοδοι ασφαλίσεως ή απασχολήσεως που πραγματοποίησαν ως μισθωτοί βάσει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους και το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να εξακολουθεί να λαμβάνει επίδομα ανεργίας ακόμη και όταν βρίσκεται στο εξωτερικό.

Το Συμβούλιο φρονεί ότι οι επίδικες διατάξεις, εξαρτώντας τα δικαιώματα που παρέχουν από την τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων, δεν προσκρούουν στο άρθρο 51 της Συνθήκης. Όπως προκύπτει συγκεκριμένα από τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 19ης Ιουνίου 1980, 41/79, 121/79 και 796/79, Testa, όπ.π.), το άρθρο 51 «δεν απαγορεύει στον κοινοτικό νομοθέτη να εξαρτήσει από προϋποθέσεις τις διευκολύνσεις που παραχωρεί με σκοπό την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ούτε να καθορίσει τα όριά τους» (βλ., κατά την ίδια έννοια, την απόφαση της 16ης Μαΐου 1991, C-272/90, Van Noorden, όπ.π.).

Το Συμβούλιο παρατηρεί ότι η επιβολή των επιδίκων προϋποθέσεων συνιστά ηθελημένη πολιτική επιλογή, στόχος της οποίας είναι να αποφεύγεται η εξαγωγή της ανεργίας. Στα δύο αυτά άρθρα η επιβαλλομένη προϋπόθεση σκοπεί να επιβαρύνει με το επίδομα ανεργίας το κράτος στο οποίο ο εργαζόμενος κατέβαλε εισφορές και να ενθαρρύνει τους ανέργους να αναζητήσουν εργασία πρώτα στο κράτος αυτό και μόνο μετά, ενδεχομένως, σε άλλο κράτος μέλος. Αν δεν υπήρχαν οι προϋποθέσεις αυτές τότε, υποστηρίζει το Συμβούλιο, θα είχαμε εξαγωγή ανεργίας προς τα κράτη μέλη που χορηγούν τα υψηλότερα επιδόματα, πράγμα που θα αποτελούσε, τουλάχιστον βραχυπροθέσμως, απαράδεκτη επιβάρυνση γι' αυτά τα κράτη.

Το Συμβούλιο φρονεί επομένως ότι δεν υπάρχει λόγος να κριθούν ανίσχυρα τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71.

Η *Επιτροπή* υπογραμμίζει καταρχάς ότι ο Gray υπάγεται στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 όπως αυτό οριοθετείται στο άρθρο 2, παράγραφος 2.

Η Επιτροπή παρατηρεί πρώτον ότι το προδικαστικό ερώτημα φαίνεται να προϋποθέτει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι το αρμόδιο κράτος βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 1, και ότι, αν δεν υπήρχαν οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, οι εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως που κατέβαλε ο Gray στην Ισπανία θα λαμβάνονταν υπόψη όταν αυτός ζήτησε επίδομα ανεργίας στις 28 Φεβρουαρίου 1990.

Κατά την Επιτροπή, όμως, ο αρμόδιος φορέας βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 1, είναι ο ισπανικός φορέας. Πράγματι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο άνεργος υπάγεται στη νομοθεσία του κράτους όπου εργάστηκε τελευταία (απόφαση της 7ης Μαρ-

τίου 1985, 145/84, Cochet, Συλλογή 1985, σ. 801). Συναφώς, οι πρόσφατες αποφάσεις της 21ης Φεβρουαρίου 1991, C-140/88, Noij (Συλλογή 1991, σ. I-387), και C-245/88,Daalmeijer (Συλλογή 1991, σ. I-555), δεν ενδιαφέρουν την υπό κρίση υπόθεση διότι αφορούσαν άτομα που έχουν παύσει οριστικά να εργάζονται.

Κατά την Επιτροπή το ζήτημα του προσδιορισμού του αρμοδίου κράτους σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση έχει λυθεί οριστικά με την απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 1991 στην υπόθεση C-272/90, Van Noorden, όπ. π., σκέψη 10, όπου το Δικαστήριο έκρινε ότι:

«ο αιτών απασχόληση ο οποίος ουδέποτε έχει υπαχθεί στην κοινωνική νομοθεσία του κράτους μέλους εντός του οποίου ζητεί τη χορήγηση των παροχών ανεργίας και, επομένως, δεν έχει συμπληρώσει, αμέσως προηγουμένως, περιόδους ασφαλίσεως ή απασχολήσεως κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους δεν μπορεί να λαμβάνει παροχές ανεργίας δυνάμει του άρθρου 67 του κανονισμού 1408/71 παρά μόνο δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρου 69 του ιδίου κανονισμού».

Το γεγονός ότι, αντίθετα με τον VanNoorden, ο Gray υπήχθη για ορισμένο διάστημα στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου δεν εμποδίζει την εφαρμογή της αρχής που διατύπωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση Van Noorden, διότι ο Gray δεν μπορούσε πλέον να επικαλεστεί τις εισφορές που είχε καταβάλει πριν από το 1971 στο βρετανικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως προκειμένου να ζητήσει να υπαχθεί στην κοινωνική ασφάλιση στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Επιτροπή παρατηρεί περαιτέρω ότι το ζήτημα του κύρους του άρθρου 69, παράγραφος 1, στηρίζεται σε πλάνη όσον αφορά το αρμόδιο κράτος. Κατά την άποψη της Επιτροπής φαίνεται να προκύπτει σιωπηρά από τον συλλογισμό του παραπέμποντος δικαστηρίου ότι, αν ο Gray δεν είχε την υποχρέωση να εγγραφεί ως αναζητών εργασία στο αρμόδιο κράτος μέλος επί τέσσερις εβδομάδες πριν από την αναχώρησή του, τότε θα μπορούσε να ζητήσει το επίδομα ανεργίας σύμφωνα με τη βρετανική νομοθεσία. Αν το εθνικό δικαστήριο δεν είχε κρίνει ότι η Ισπανία ήταν το αρμόδιο κράτος τότε, κατά την Επιτροπή, θα είχε αναμφισβήτητα δεχθεί ότι το δικαίωμα παροχών στο αρμόδιο κράτος πρέπει να βεβαιωθεί από τον αρμόδιο φορέα για να μπορέσει το άτομο να λάβει τις σχετικές παροχές σε άλλο κράτος μέλος.

Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι επίδικο εν προκειμένω δεν είναι το ζήτημα του κύρους των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, διότι, αν ο Gray δεν μπορεί να επικαλεστεί αυτές τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, ο λόγος είναι ότι το αρμόδιο κράτος είναι η Ισπανία και όχι οι προϋποθέσεις που θέτουν οι διατάξεις αυτές.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, το προδικαστικό ερώτημα είναι λυσιτελές μόνο αν εκληφθεί υπό ευρύτατη έννοια, ότι δηλαδή δεν αφορά μόνο το κύρος των διατάξεων αυτών αλλά το ζήτημα αν το άρθρο 51 της Συνθήκης επιβάλλει στο Συμβούλιο την υποχρέωση να θεσπίσει νομοθεσία που θα δίνει τη δυνατότητα στο άτομο το οποίο βρίσκεται στη θέση του Gray να λάβει επίδομα ανεργίας βάσει της νομοθεσίας του κράτους στο οποίο διαμένει.

Όσον αφορά, πρώτον, το ζήτημα του συμβιβαστού μεταξύ του άρθρου 67 του κανο-

νισμού και του άρθρου 51 της Συνθήκης, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, όταν ο Gray αξιώνει επίδομα ανεργίας αμέσως μετά την επιστροφή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, αυτό προϋποθέτει είτε ότι τα δικαιώματα που απέκτησε στο πλαίσιο του ισπανικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως μπορεί να τα επικαλεστεί έναντι των βρετανικών αρχών για να λάβει το επίδομα ανεργίας στο Ηνωμένο Βασίλειο είτε ότι η άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας τού επιτρέπει να μη λάβει υπόψη τους εθνικούς κανόνες που προβλέπουν τις περί εισφορών προϋποθέσεις. Όμως, κατά την άποψη της Επιτροπής, είναι προφανές ότι ούτε το άρθρο 51 της Συνθήκης ούτε άλλη διάταξη του κεφαλαίου 1 του τίτλου III της Συνθήκης παρέχουν αμέσου ισχύος δικαίωμα καταργήσεως των εθνικών κανόνων που προβλέπουν ως αναγκαίες τις εισφορές για τη χορήγηση του επιδόματος ανεργίας.

Η Επιτροπή παρατηρεί συναφώς ότι το άρθρο 51 της Συνθήκης επιβάλλει στο Συμβούλιο την υποχρέωση να θεσπίσει τα μέτρα που θα καθιστούν δυνατό τον συνυπολογισμό των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη σε ένα κράτος μέλος, προκειμένου να αποκτηθούν και να διατηρηθούν τα δικαιώματα παροχών σε άλλο κράτος μέλος. Κατά την άποψή της, δεδομένου ότι αρμόδιο κράτος είναι το κράτος της απασχολήσεως ή της τελευταίας απασχολήσεως, ο Gray δεν μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 51 για να θεμελιώσει δικαίωμα για τα επίδικα επιδόματα.

Κατά την Επιτροπή, από την απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 1975 στην προαναφερθείσα υπόθεση Petroni προκύπτει ότι οι διατάξεις του κανονισμού 1408/71, που δεν θίγουν τα δικαιώματα τα οποία έχει αποκτήσει το άτομο δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, είναι έγκυρες. Η υπόθεση εκείνη αφορούσε μια αίτηση για τη χορήγηση συντάξεων σε δύο κράτη μέλη όπου είχε εργαστεί η αιτούσα. Το άθροισμα των δύο συντάξεων ήταν μεγαλύτερο από το ποσό που θα ελάμβανε η αιτούσα αν δεν είχε ποτέ ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας, ένας δε από τους αρμόδιους φορείς μείωσε το ποσό της συντάξεώς της κατ' εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το Δικαστήριο, απαντώντας σε ερώτημα ως προς το αν συμβιβάζεται η διάταξη αυτή προς το άρθρο 51 της Συνθήκης, διευκρίνισε ότι η έννοια του συνυπολογισμού που προβλέπει το άρθρο αυτό δεν μπορεί να εφαρμοστεί παρά μόνο αν το πρόσωπο έχει ασφαλιστεί διαδοχικά ή διαζευκτικά σύμφωνα με τη νομοθεσία δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών. Στην προκειμένη υπόθεση όμως, κατά την άποψη της Επιτροπής, δεν γίνεται λόγος για συνυπολογισμό των ισπανικών εισφορών δεδομένου ότι ο Gray δεν ήταν ασφαλισμένος στο βρετανικό σύστημα κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.

Η Επιτροπή φρονεί ότι, αντίθετα με το ζητούμενο στην υπόθεση Petroni, δεν πρόκειται για περίπτωση στην οποία η εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στερεί το άτομο από παροχές που θα μπορούε να λάβει δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας.

Η Επιτροπή προσθέτει ότι η δυνατότητα του Gray να ζητήσει επίδομα ανεργίας στο Ηνωμένο Βασίλειο όχι μόνο δεν υπονομεύεται από την ύπαρξη του άρθρου 67, παράγραφος 3, αλλά μάλλον επιβεβαιώνεται, αν το άρθρο αυτό εξεταστεί ως σύνολο.

Τέλος, κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι το άρθρο 67 δεν αυξάνει αρκετά τα δικαιώματα του Gray δεν σημαίνει ότι η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού είναι ασυμβίβαστη προς το άρθρο 51 της Συνθήκης.

Όσον αφορά εξάλλου το ζήτημα αν συμβιβάζεται το άρθρο 69, παράγραφος 1, του

κανονισμού 1408/71 προς το άρθρο 51 της Συνθήκης, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι επίμαχο ζήτημα δεν είναι το κύρος του δικαιώματος για επίδομα ανεργίας σε κράτος μέλος διαφορετικό από το αρμόδιο αλλά μάλλον η προϋπόθεση του άρθρου 69, παράγραφος 1, σημείο α, για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, ότι δηλαδή το πρόσωπο πρέπει να έχει εγγραφεί ως αναζητών εργασία στο αρμόδιο κράτος επί τέσσερις εβδομάδες τουλάχιστον πριν από την αναχώρησή του.

Η Επιτροπή παρατηρεί συναφώς ότι το ζήτημα του κύρους του άρθρου 69 αναλύθηκε στην απόφαση της 10ης Ιουνίου 1980, 41/79, Testa, όπ. π. Στην υπόθεση εκείνη είχε απορριφθεί η αίτηση καταβολής επιδόματος ανεργίας από τον αρμόδιο φορέα του αρμοδίου κράτους με την αιτιολογία ότι ο αιτών που είχε ασκήσει το δικαίωμα του άρθρου 69 του κανονισμού να λάβει επίδομα ανεργίας από τον αρμόδιο φορέα άλλου κράτους μέλους δεν είχε επιστρέψει στο αρμόδιο κράτος επί περίοδο μεγαλύτερη των τριών μηνών.

Απαντώντας σε ερώτημα ως προς το αν συμβιβάζεται το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71 με τα άρθρα 498 έως 51 της Συνθήκης, το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο αυτό

«θέτει αυτόν που το επικαλείται σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με εκείνον ο οποίος παραμένει στο αρμόδιο κράτος στο μέτρο που, δυνάμει του άρθρου 69, ο εργαζόμενος ελευθερώνεται για περίοδο τριών μηνών από την υποχρέωση να τίθεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχολήσεως του αρμοδίου κράτους και να υποβάλλεται στον έλεγχο του κράτους αυτού, αυτό δε, παρόλον ότι πρέπει να εγγράφεται δήλωση στις υπηρεσίες απασχολήσεως του κράτους όπου μεταβαίνει (σκέψη 13) (...)

Το δικαίωμα διατηρήσεως των παροχών ανεργίας που παρέχει το άρθρο 69 συμβάλλει επομένως στην εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 51 της Συνθήκης. Το γεγονός ότι το πλεονέκτημα αυτό περιορίζεται χρονικά και εξαρτάται από την τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων δεν είναι ικανό να καταστήσει το άρθρο 69, παράγραφος 2, αντίθετο προς το άρθρο 51. Η τελευταία αυτή διάταξη δεν απαγορεύει στον κοινοτικό νομοθέτη να εξαρτήσει από προϋποθέσεις τις διευκολύνσεις που παραχωρεί με σκοπό την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ούτε να καθορίσει τα όριά τους» (σκέψη 14).

Η Επιτροπή παραπέμπει εν συνεχεία στον A. Arnell (*The General Principles of EEC Law and the Individual*, σ. 156) ο οποίος γράφει, σχολιάζοντας τις αποφάσεις στις δύο προαναφερθείσες υποθέσεις (Petroni και Testa), ότι

«Η ουσιώδης διαφορά μεταξύ των πραγματικών περιστατικών στις υποθέσεις Testa και Petroni προέρχεται από το ότι στην πρώτη υπόθεση οι αιτούντες στηρίχθηκαν στο κοινοτικό δίκαιο για να ζητήσουν επιδόματα από τις γερμανικές αρχές όταν βρίσκονταν στην Ιταλία, δεδομένου ότι το εθνικό δίκαιο δεν τους έδινε αυτή τη δυνατότητα. Στην υπόθεση Petroni οι αιτούντες δεν χρειάστηκε να προσφύγουν στο κοινοτικό δίκαιο: επεδίωκαν αποκλειστικά να κατοχυρώσουν δικαιώματα που τους αναγνώριζε η εθνική διοίκηση και κατάφεραν να πείσουν το Δικαστήριο ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα να τους τα αφαιρέσει.»

Η Επιτροπή αναγνωρίζει μεν το μειονέκτημα του ατόμου που μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος προς αναζήτηση εργασίας αμέσως μόλις χάνει την εργασία του κατά την έννοια του άρθρου 69, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, δεν νομίζει όμως ότι η ύπαρξη του μειονεκτήματος αυτού προσκρούει στη Συνθήκη ΕΟΚ για λόγους παρόμοιους με τους προαναφερθέντες σχετικά με το άρθρο 67, παράγραφος 3.

Όπως έκρινε το Δικαστήριο στην υπόθεση Testa, το άρθρο 69 αυξάνει τα δικαιώματα των ανέργων και δεν προσκρούει στο άρθρο 51 της Συνθήκης η εξάρτηση της ασκήσεως των δικαιωμάτων αυτών από ορισμένες προϋποθέσεις. Κατά την Επιτροπή η απόφαση αυτή στηρίζει το συμπέρασμα ότι το άρθρο 69, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού είναι έγκυρο.

Η Επιτροπή παρατηρεί τέλος ότι, αν είχε γίνει δεκτή η μία από τις προτάσεις της στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να ζητήσει επίδομα ανεργίας με την επιστροφή του στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πράγματι, η πρότασή της για τροποποίηση του κανονισμού 1408/71, που υπεβλήθη στο Συμβούλιο στις 18 Ιουνίου 1980 (ΕΕ C 169 της 9.7.1980), ανέφερε στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη ότι «οι εργαζόμενοι που έχασαν την εργασία τους σε ένα κράτος μέλος πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν την κατοικία τους σε άλλο κράτος μέλος με το οποίο έχουν στενότερους δεσμούς χωρίς να θιγούν τα δικαιώματά τους για επίδομα ανεργίας».

Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η πρόταση αυτή, η οποία δεν έγινε δεκτή από το Συμβούλιο και προέβλεπε την προσθήκη ενός άρθρου 69α στον κανονισμό που θα επέτρεπε στον άνεργο να μεταφέρει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος και να ζητήσει εκεί επίδομα ανεργίας ως εάν είχε υπαχθεί στη νομοθεσία του κράτους αυτού κατά την τελευταία περίοδο εργασίας του, αποδεικνύει ότι ο κανονισμός στη σημερινή του μορφή δεν επιτρέπει εν προκειμένω στον Gray να ζητήσει επίδομα ανεργίας.

Η Επιτροπή καταλήγει επομένως στο συμπέρασμα ότι το Δικαστήριο πρέπει να δώσει αρνητική απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα. Με την απάντηση αυτή περιττεύει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα το οποίο εν πάση περιπτώσει εξέρχεται των ορίων της αρμοδιότητας που έχει το Δικαστήριο για την εκδίκαση των αιτήσεων εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, δεδομένου ότι καλεί το Δικαστήριο να αποφανθεί ως προς την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στα πραγματικά περιστατικά της κυρίας υποθέσεως, πράγμα που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του αιτούντος δικαστηρίου (απόφαση της 27ης Μαρτίου 1963, 28/62 έως 30/62, Da Costa, Rec. 1963, σ. 59).

Αν όμως το Δικαστήριο κρίνει ότι οφείλει να δώσει απάντηση στα αφορώντα την κοινοτική νομοθεσία ρητά και σιωπηρά ερωτήματα, η Επιτροπή προτείνει την ακόλουθη απάντηση:

«Το ζήτημα του κύρους των άρθρων 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 δεν ασκεί επιρροή επί της αιτήσεως για επίδομα ανεργίας οσάκις ο αρμόδιος για την καταβολή του εν λόγω επιδόματος φορέας δεν είναι ο φορέας από τον οποίο ζητούνται αυτά.

Τα άρθρα 67, παράγραφος 3, και 69, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, κατά το μέτρο που εντάσσονται στο σύστημα συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως που θεσπίζει ο κανονισμός αυτός, παρέχουν δικαιώματα και πλεονεκτήματα στους εργαζομένους οι οποίοι ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και δεν μειώνουν τις παροχές που δικαιούνται οι εργαζόμενοι αυτοί δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας· κατά συνέπεια, τα άρθρα αυτά δεν παρεκκλίνουν από το άρθρο 51 της Συνθήκης και επομένως δεν είναι ανίσχυρα.»

J. C. Moitinho de Almeida

εισηγητής δικαστής